

Basisstof 1 Organen van dieren**orgaan**

een deel van een organisme dat een bepaalde taak uitvoert

orgaanstelsel

een groep van samenwerkende organen die samen aan een bepaalde taak werken

Basisstof 2 Organen van planten**hoofdwortel**

de wortel die bij de meeste planten het grootst en dikst is en naar beneden groeit

zijwortel

vertakking van een hoofdwortel

wortelharen

dunne uitstulpingen vlak bij de uiteinden van wortels

wortelstelsel

alle wortels van een plant

mineralen

voedingsstoffen (zouten) die zijn opgelost in het water in de bodem

reservestoffen

voedingsstoffen die een plant niet direct nodig heeft en opslaat om later te gebruiken

kruidachtige planten

planten waarbij de stengels stevig zijn door water

houtachtige planten

planten waarbij de stengels stevig zijn door hout

bladsteel

hiermee zit een blad aan de stengel vast

bladschijf

het platte gedeelte van een blad

nerven

buisen in een blad die zorgen voor transport van water en andere stoffen

bladmoes

het materiaal van het blad dat tussen de nerven ligt

vaten

lange dunne buisjes in een plant die zorgen voor transport

vaatbundel

een groepje vaten bij elkaar

vatenstelsel

alle vaten van een plant

Basisstof 3 Weefsels**cel**

de bouwsteen van organismen

weefsel

een groep cellen met dezelfde vorm en functie

tussencelstof

materiaal dat zich tussen en rond cellen bevindt

opperhuid

het weefsel aan de onderkant en bovenkant van bladeren dat het blad beschermt tegen invloeden van buitenaf

huidmondjes

twee langwerpige cellen met een kleine opening die tussen de opperhuidcellen van een blad liggen

cambium

weefsel in de stam van een boom

jaarring

het hout dat een boom in één jaar vormt

Basisstof 4 Cellen**cytoplasma (celplasma)**

vloeistof in de cel die bestaat uit water met opgeloste stoffen

celmembraan

dun vlies om het cytoplasma waarmee opname en afgifte van stoffen wordt geregeld

celkern

regelcentrum van de cel

kernmembraan

het membraan om het kernplasma heen

vacuole

blaasje in een cel, gevuld met vocht

celwand

stevig laagje om een cel

plastiden

korrels met een speciale functie in het cytoplasma van een cel

bladgroenkorrels

plastiden waar fotosynthese plaatsvindt

kleurstofkorrels

plastiden die bloemen en vruchten hun kleur geven

zetmeelkorrels

plastiden waar zetmeel in opgeslagen is

celorganellen

delen van een cel met een eigen functie

mitochondriën

celorganellen met een functie in de energievoorziening van de cel

ribosomen

celorganellen die helpen bij het maken van eiwitten

Basisstof 5 De celkern**chromosomen**

dunne 'draden' in de celkern die regelen wat er in de cel gebeurt

lichaamscellen

de cellen waaruit je lichaam is opgebouwd

basen

deeltjes van DNA

DNA

lang molecuul dat uit twee strengen bestaat met informatie over de erfelijke eigenschappen

basenpaar

twee stukken van het DNA die precies in elkaar passen (A-T of C-G)

erfelijke eigenschappen

eigenschappen waarvoor je de informatie van je ouders erft

gen

basenparen die samen nodig zijn voor één of meer eigenschappen

Basisstof 6 Celdeling**celdeling**

het splitsen van een cel in twee nieuwe cellen

moedercel

cel die zich deelt en twee dochtercellen vormt

dochtercellen

cellen die ontstaan doordat de moedercel zich deelt

plasmagroei

proces waarbij de dochtercellen groeien doordat het cytoplasma toeneemt

gespecialiseerde cel

een cel met een bepaalde functie

celcyclus

het terugkerende proces van celdeling, groei en weer nieuwe celdeling

stamcel

cel waaruit na deling een gespecialiseerde cel kan ontstaan

embryonale stamcel

stamcellen van een embryo (een nog niet geboren kind), waaruit alle verschillende typen cellen kunnen ontstaan

stamceltherapie

een manier om ziekten te genezen met stamcellen

Extra stof 7 Eencellige organismen**eencelligen**

levende wezens die slechts uit één cel bestaan

amoebe

eencellig organisme dat meestal in het water leeft

pantoffeldiertje

eencellig organisme dat meestal in het water leeft

schijnvoetjes

uitsteeksels die gevormd worden doordat het cytoplasma in één richting stroomt

voedingsvacuole

blaasje waarin een ingesloten bacterie wordt opgenomen in de cel

trilhaartjes

haartjes op het celmembraan die ervoor zorgen dat de cel kan voortbewegen

celmond

instulping in de cel waar voedsel terechtkomt in de voedingsvacuole

celanus

deel van de cel waar onverteerde resten worden verwijderd

Extra stof 8 DNA-onderzoek**DNA-verwantschapsonderzoek**

DNA-onderzoek waarmee je vaststelt of iemand familie van je is

DNA-profiel

een tekening of tabel van het DNA van een persoon

bandje

de streepjes die je ziet bij een DNA-profiel, in één bandje zitten stukjes DNA die even lang zijn